

Jeopolitik ve Stratejik Coğrafya Nedir?

Çalışma Kağıdı

Jeopolitik, coğrafi faktörlerin siyasi olaylar ve devletlerin dış politikaları üzerindeki etkisini incelerken; stratejik coğrafya, belirli coğrafi bölgelerin askeri ve ekonomik açıdan taşıdığı önemi ve bu bölgelerin kontrolünün stratejik avantajlarını ele alır.

Sorular

1. Aşağıdakilerden hangisi jeopolitik bir faktör DEĞİLDİR?

- A) Bir ülkenin doğal kaynakları
- B) Bir ülkenin nüfus yoğunluğu
- C) Bir ülkenin siyasi ideolojisi
- D) Bir ülkenin coğrafi konumu

2. Mackinder'in 'Heartland' teorisine göre, 'Heartland' hangi coğrafi bölgeyi kapsar?

- A) Kuzey Amerika
- B) Avrupa'nın batısı
- C) Avrasya'nın iç kısımları
- D) Afrika kıtası

3. Bir devletin stratejik coğrafyasının en önemli unsurlarından biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültürel çeşitliliği
- B) Tarihi zaferleri
- C) Denizlere erişimi ve kontrolü
- D) Sanat ve edebiyat birikimi

4. Hazar Denizi'nin jeopolitik ve stratejik önemi nedir?

5. Türkiye'nin stratejik coğrafi konumu uluslararası ilişkilerini nasıl etkiler?

6. Ada ülkelerinin jeopolitik avantajları nelerdir?

7. Tanımla: Jeopolitik

8. Tanımla: Stratejik Coğrafya

9. Tanımla: Kara Devletleri (Land Powers)

Cevap Anahtarı

1. C) Bir ülkenin siyasi ideolojisi — Siyasi ideoloji, coğrafi bir faktörden ziyade bir devletin düşünsel ve yönetsel yapısını ifade eder. Diğer seçenekler ise doğrudan coğrafi özelliklerdir.
2. C) Avrasya'nın iç kısımları — Mackinder'e göre Heartland, Doğu Avrupa'dan Doğu Asya'ya uzanan, denizlere erişimi olmayan devasa kara kütesidir.
3. C) Denizlere erişimi ve kontrolü — Denizlere erişim ve bu denizlerin kontrolü, ticaret, ulaşım ve askeri güç açısından stratejik coğrafyanın temel taşlarındandır.
4. Hazar Denizi'nin zengin petrol ve doğalgaz rezervlerine sahip olması, bölge ülkeleri ve küresel güçler için ekonomik bir çekim merkezi oluşturur. Bölgenin Rusya, İran, Türkiye ve Orta Asya ülkeleri gibi stratejik olarak önemli devletlerle çevrili olması, enerji nakil hatları ve güvenlik açısından rekabet ve iş birliği alanları yaratır. Deniz yoluyla doğrudan okyanusa bağlantısı olmaması, Hazar'ın statüsü ve kaynaklarının paylaşımı konusunda özel anlaşmalar gerektirir, bu da jeopolitik karmaşıklığı artırır.
5. Avrupa ile Asya arasında bir köprü olması, Türkiye'yi hem ekonomik hem de siyasi açıdan önemli bir geçiş noktası haline getirir. Karadeniz, Ege Denizi ve Doğu Akdeniz gibi stratejik denizlere kıyısı olması, deniz ticareti ve güvenlik açısından kritik bir rol oynamasını sağlar. Balkanlar, Kafkaslar ve Orta Doğu gibi jeopolitik açıdan hassas bölgelere komşu olması, Türkiye'yi bölgesel istikrar ve çatışmaların merkezinde konumlandırır.
6. Coğrafi izolasyonları sayesinde savunmaları genellikle daha kolaydır ve dış müdahalelere karşı daha dirençli olabilirler. Deniz ticareti ve denizcilik faaliyetlerinde önemli rol oynayabilirler, bu da ekonomik güçlerini artırabilir. Stratejik konumlarda bulunan adalar, askeri üsler veya ticaret yolları üzerinde kontrol sağlayarak küresel güç dengelerinde etkili olabilirler.
7. Coğrafi faktörlerin siyasi olaylar ve devletlerin dış politikaları üzerindeki etkisini inceleyen bilim dalı.
8. Belirli coğrafi bölgelerin askeri ve ekonomik açıdan taşıdığı önemi ve bu bölgelerin kontrolünün stratejik avantajlarını ele alan alan.
9. Denize doğrudan erişimi olmayan, genellikle karasal genişliğe ve güce dayanan devletler (örn: Rusya, Moğolistan).

Bounlu

Tüm kartlar, adım adım çözümler ve AI hoca desteği Notek uygulamasında.
Sınav tarihlerini Promy otomatik hatırlatıcıya çevirir.